

Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

Doktori Tanácsa

DR. STIX RÜDIGER

Svájc és Ausztria versenyképességének, lehetséges szövetségeseinek optimált geopolitikai elemzése, figyelembe véve az új Európai Biztonsági kutatási kooperációt

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése és hivatalos bírálatai

2006

Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

Doktori Tanácsa

TÉZISFÜZET

DR. STIX RÜDIGER

A doktori (PhD) értekezés címe:

Svájc és Ausztria versenyképességének, lehetséges szövetségeseinek optimált geopolitikai elemzése, figyelembe véve az új Európai Biztonsági kutatási kooperációt

Tudományos témavezető:

Prof. Dr. Nógrádi György egyetemi tanár,
tanszékvezető

Budapest, 2006

A témaválasztás indoklása, a tudományos probléma megfogalmazása

1. A vizsgálat előzményei, indokoltsága:

Felhasználhattam egy fejlett modellt (vagy eszközkészletet), amelyet a hagyományos tapasztalatnál hatékonyabban lehet alkalmazni a Közép-európai Svájc és Ausztria geopolitikájára ható stratégiai lehetőségek, szerkezeti hasonlóságok és folyamatok következmények elemzésére és előjelzésére, a versenyképesség és lehetséges szövetségeket figyelembe véve, az európai biztonság új területein, és főleg az EU-s biztonságkutatás új feladatainak megoldására.

1.1. Megvizsgáltam elsődlegesen az összes irányadó, hagyományos leírást, ami Svájcra és Ausztriára vonatkozik, alapul véve a gazdasági, történelmi, technológiai, földrajzi, jogi, társadalommal foglalkozó és biztonságpolitikai megközelítést, valamint megvizsgáltam a hidegháború vége óta történt fejleményeket. A jelenlegi kihívásokat a versenyképességre, lehetséges szövetségekre nézve, különösen az új európai biztonságot, és főleg az EU biztonságkutatás új feladatai értelmében, külön figyelembe véve az európai „Semlegeseket”, mint lehetséges alternatív magyarázatot és Európa soknemzetiségű és soknyelvű társadalmainak összetartását, a kantonok és bundesländer-ek alkotmánykereteit, amik, létfontosságúak az alkalmazott biztonsági szolgáltatásokkal összefüggő témák terén, kiváltképp a katasztrófavédelem, válságkezelés és kommunikáció területén.

1.2. Véleményem szerint csak egyetlen magyarázat létezik, ami Ausztria és Svájc geopolitikájának összehasonlítására alkalmasabb, mint a hagyományos gyakorlat. A Világbank által kidolgozott TTB (Travel Time Budget), azaz Utazási Idő Büdzsé módosíthatatlanok, beleértve W. Christaller „Központi Idő” elméletét (Central Time Theory), és hozzátevé az E. Lichtenberger által kidolgozott „Metropolitan Segregation”, azaz metropoliszi különválasztás értelmezésével, az alpesi mély átjárók és forgalmi utak mentén található településekre nézve, valamint a történelmi keretekben, a korai középkortól kezdve napjainkig.

1.3. Metodológiai nézve, a következő modellek használhatóak:

- a) Az általános rendszerekből makrogazdasági oldalról közelítve a ciklusos vagy hosszú hullámos modellek sajátos esetei, vagy
- b) a mikro-gazdasági menedzsment eszközök esetén a helyettesítő hullámok egy kiterjesztett alakja a piaci résekben.
  - Tovább vizsgáltam az üzletadminisztrációra alkalmazott elméletekben, avagy az NPO menedzsmentben, különösképpen a Gälweiler Modell-re összpontosítva, egyetemben a Stafford Beers VSM „Bármely Életképes Rendszer” modelljével, valamint a PIMS (Profit Impact on Market Strategy), azaz „A profit hatása a piacstratégiára” modelljével.
  - Tovább vizsgáltam a jelenlegi legjobb helyettesítő hullámok modelljeit (kiváltképp J.A.Schumpeter, Gerhard Mensch, Theodore Modis, Nebojsa Nakicenovich és Cesare Marchetti fogalmait, amik metodológiai Volterra–Lotka típusú járványtani függvényeken alapulnak, ahogyan a NATO Kondratieff-hullámokkal, hadviseléssel és világbiztonsággal foglalkozó fejlett kutatási csoportja használja;
  - Tovább megvizsgáltam az összeférhetőségét a Nyugati Világ jelenlegi geopolitikai tanaival, kiváltképp H. Mackinder, N. Spykman, Paul Kennedy, H. Kissinger, Z. Brzezinsky, S. P.Huntington és F. Fukuyama szerint, kulturális minták történelmi megközelítését véve alapul, ahogy azt F.Braudel, A.Toynbee, P.Kennedy, és C.Barloewen tette a “Topic Evolution”, azaz a „Témafejlődés” című munkájában;
  - Megvizsgáltam T. Hägerstrand „Fiduciary Cluster“ (Bizalmi Csoport) című műve mentén, valamint az A.Grübler, T.Modis által kiadott „Relation Mobility and Amount of Communication“, azaz „Összefüggő mobilitás és a kommunikáció mennyisége” művét. Tovább megvizsgáltam az empirikus társadalmi kutatások szerint íródott „Kockázat Érzékelés”

és a „Társadalmi Tőke”-t, és mint lehetőséget, a Schlesinger és Strauss-t követő „A nemzedékek fogalma” (Generations Concept)-et is.

- 1.4. Aprólékos kutatással összpontosítottam Cesare Marchetti alapfontosságú munkájára, amely óriási befolyást fog gyakorolni bármely jövőbeli rendszerelemzésre, és megtaláltam benne minden bizonyítékot, ami a kutatásomhoz szükséges, azaz hogy a technológia terjedése járványszerű. Rájöttem, arra hogy az ő minden „Logos”, vagy hosszú memóriáját ki lehet egészíteni (de ez még több bizonyítékot kíván), azonban egyes feltevései melyeket arra alapoz, hogy „a társadalom egy átfogó tanulórendszer”, túl bizakodóak, és nem férnek össze a közép-európai jelenségekkel.
- 1.5. Véleményem szerint, a kulturális mintáknak a hagyományos történelmi megközelítése, mint F.Braudel, A.Toynbee, P.Kennedy, és C.Barloewen teszi a „Témafejlődés” (Topic Evolution)-ben, valamint a „kultúra anyagával” foglalkozó főbb makrogazdasági iskolák — pl. az Osztrák Közgazdasági Iskola kulturális fejlődési nézetei, melyek az élő Nobel-díjas James Buchanan, Gary Becker, Vernon Smith és Kahneman jegyeznek, — beilleszthetők.. Mindaddig távol maradnak a korlátozott „ember, mint Homo Oeconomicus” nézettől, valamint a versenyző fontosabb makrogazdasági, főleg a Kondratieff vagy Kuznets típusú hosszúhullámos ciklusok tanításától, kiknek a makro-gazdasági magyarázata a tőke élethossz elméletekre korlátozódnak.
- 1.6. Feltártam, hogy hagyományos geopolitikai fogalmak kulcsfontosságú területei főleg H. Mackinder, N. Spykman és Z. Brzesinsky nyomán, kulturális modellekkel (T. Vanhanen, S. P.Huntington, F. Fukuyama stb. szerint), szervesen összevonhatóak.
- 1.7.Hallgatólagos ismereteket és hosszúhullámos modelleket integráló stratégiai tanok szintén integrálhatók, ahogy azt R.H. Scales teszi, Clausewitz-et véve alapul (ellentétben Sun Zi-féle korlátozáson és a Toffler hosszúhullámok az RMA-jével).

Kutatási feltételezés, kutatási módszerek és eredmények. Áttekintés és főbb érvek 50 rövid lépésben

A jelenlegi fejlemények a svájci—osztrák versenyképesség és lehetséges szövetségesek elemzése terén, főként az Európai Biztonsági Kutatási Programok új területein, két különböző fontosabb megközelítést követnek. Az első közelítésben, konvencionális elemzés Svájc és Ausztria geopolitikai, geo-közgazdasági és társadalomrendszerein¹végezhető. Ez jól működik minden rövid távú előrejelzés esetében, és bármilyen Svájcra vagy Ausztriára való közgazdasági előrejelzés² rendszerint a plusz/mínusz 1%-os sáv szélességbe esik (három hónapos időtávban), míg bármely közvéleménykutatás, aminek egyike a nagy felmérő intézményeknek szervez, a plusz/mínusz 5%-os hibahatárban van (két héttel egy választás vagy népszavazás ideje előtt). Svájc és Ausztria belső helyzetéből egy második, letről felfele való megközelítés a szervezeti modellek kiterjesztése, az MBA vagy NPO menedzsment³ területeiről az állami szintre. Például, amikor ismert tőkefelmérési módszereket használnak. Ezt a helyzetet nem vitatja egyik ismert főáramlatú közgazdasági vagy politikai elemzés sem. Másrészt Svájc és Ausztria, mint minden más ország és régió, alárendeltek a geopolitikában használt összes makro-modellnek⁴. Ezek fentről lefele működnek, a metarendszerektől, hosszútávú perspektívával, akár történelmi nézetből, vagy makropolitikai és közgazdasági

---

¹ Az Európai Tanács, Brussels, December 12, 2003, „Egy biztonságos Európa egy jobb világban – Európai biztonsági stratégia” Javier Solana javaslata, amit az állam és kormányfők elfogadtak; Javaslat az Európai Parlament döntésére, az Európai Közösség Kutatás, Műszaki Fejlődés és Bemutatói Tevékenységek 7-ik keretprogramját illetően, (2007 és 2013), COM (2005) 119. 2004. április 6-i végleges változat;

² Lásd a „Világ Tények” évkönyvét, mint Amerikában kiadott hivatkozható munka, mely a nagyközönségnek közvetít információt és 1886 óta van évente kiadva. A 2005-os kiadás ISBN 0886879388-as, a 2006-os kiadás, pedig ISBN 088687964-as kódot viseli

³ Lásd a „Világ Tények” könyvet, mint alapáttekintést; Külső kapcsolat: a „Világ Tények” weboldala, ami az Egyesült Államok-beli CIA kiadványa, alapfokú évkönyvszerű tudnivalókkal a világ különböző országairól. A tények könyve összefoglalást nyújt demográfia, elhelyezés, távközlésképesség, kormányzat, ipar, katonai képesség stb. terén a világ összes USA-tól elismert országairól és területeiről. Mivel a Világ Tényei könyv a CIA készített az amerikai kormány tisztviselői számára, stílusa, formátuma, kiterjedése és tartalma a sajátos követelményeiknek felel meg.

⁴ Osztrák irányadóként lásd „Handbuch der Nonprofit Organisation: Strukturen und Management”, azaz „A nem-profitra dolgozó szervezetek kézikönyve: szerkezet és menedzsment”, Christoph Badelt hercegtől, Florian Pomper közreműködésével, megjelent 2002-ben Stuttgartban, a Schäffer–Poeschel kiadásában 3. kiadás, ISBN 3791019414; Christoph Badelt a Bécsi Közgazdasági Egyetem rektora volt;

megközelítéssel⁵, és ezeket tárgyalták az európai továbbfejlődéssel, vagy a globalizáció hatásaival foglalkozó kérdésekben. Itt egy második lehetőség az evolúciós rendszer modellek használatára, a menedzsment bonyolultságának szabályozására, különösképp a St. Gallen modell mentén. Mindkét fő megközelítésnek vannak saját biztos és jól dokumentált iskolái, a főáramlatbeli fórumaikkal

Fő érvek 1)-18).

Mi az általánosan új, és mik a különbségek a makroelméletekből eredő főbb alternatív magyarázatok között?

- 1) Az elemzett alrendszerben, lentől felfelé kiindulva minden lehetséges magyarázattal, badarság lenne kihagyni bármilyen megállapítást, amit műszaki tudományokkal, közgazdasági vagy politikai, jogi vagy társadalomkutatási eszközökkel elérhetünk. Ezért előnyben részesítünk egy multi- és transzdiszciplináris megközelítést, ahogy azt a fontosabb geopolitikai iskolák is teszik.
- 2) Nyilvánvaló — ahogy azt elmagyarázzuk a technológiát pótló történelmi hullámokkal —, hogy teljesen lehetetlen megmagyarázni a technológiai találmányok egyenletes elosztását és felhasználását rivális társadalmak által, csupán saját belső beállítottságukból kiindulva.
- 3) Ugyanez igaz a “tőkebefektetés” vagy a “tőke élettartam” elméletekre is, valamint egyes hagyományos makrogazdasági elméletekre és hosszúhullámos modellekre, amikor ezeket politikai jelenségek elosztásánál használják, mint például a Nyugati Világ Középkor végén történő tengerentúli felfedezőútjainak fellendülésénél. Ezek nyilvánvalóan nem egyeztethetőek (talán azért, mert korlátozva vannak az újabb tőkepiac körülményeire, kezdve az iparosítással).
- 4) Hosszúhullámos teoretikusok hagyományos ismeretei és fejlett rendszerközelítések között az egyetlen megegyezést a fenti, 2-es pont esetén úgy kaphatunk, hogyha megkülönböztetjük a “korai alkalmazkodók” és “későn érkezők”
- 5) valamint, hogy a világon fő kultúrák léteznek, melyek versenyképesek és átmásolni tudnak bármilyen technológiai szintet, dacára az összes erkölcsi és társadalomértéki hierarhikus különbségeiknek. E helyzettel a neorealista geopolitikusok és hallgatóságos ismereteket kezelő stratégiák (legyenek azok hagyományos tanulási görbék, vagy Clausewitz típusú stratégiák (a nemcsak biztonsággal összefüggő területeken) is egyetérténeek.
- 6) Eddig a pontig egyes világmodellezők, mint Stuart Kaufman vagy George Modelski, valamint kibernetikából induló rendszerteoretikusok, mint Stafford Beer nem hamisíthatóak, és
- 7) természetesen ugyanaz igazolja a cikluselméleti társadalomkutatók és történészek közül, mint Fernand Braudel, Arnold Toynbee vagy Constantin Barloewent .
- 8) Cesare Marchetti (és Theodore Modis) a legkiemelkedőbb kutatók, akik egy lépéssel továbbhaladtak. Ők ragaszkodnak ahhoz, hogy nem a találmányok és újítások, hanem az elosztásuk határozott és járványszerű, amivel egyetértünk
- 9) Ők, és főleg Marchetti, akit a legnagyobb tisztelettel illetünk, továbbra is vitatják, hogy a társadalom egy tanuló rendszer, ami a határozott oka annak, hogy miért tudjuk elemezni a gótika elterjedését járványtani függvényekkel, mely az 1250-es évben tetőzött. Továbbá Marchetti szerint, a társadalom feltalálta a „Sacrum”-ot, azaz a Szent Német-Római Birodalmat, hogy kordában tartsa a latin (nyugati) vallást, mely ekkor még össze volt csatolva a Kelet-Római Birodalommal, az “Autokrátor Krisztus” alatt, aki a Bizánci Birodalom császára és a Kelet-Római templom feje volt, Konstantinápolyban.
- 10) Most az is egyértelmű, hogy nem létezik történelmi magyarázat egyes technológiák folyamatos terjedésének és valós használatának jellegzetes egyházi műemlékeken, mint amilyenek a gótikus katedrálisok. Ide tartoznak a keresztesháborúk (Jeruzsálem ostroma, valamint Konstantinápoly vagy a kazarok elleni harc), a mongolok, a francia—angol antagonizmus és a harc a Császár és a Római Pápa között, nem beszélve a járványokról, mint például a bubópestis.
- 11) Tehát a vitában Marchettinek van igaza, amíg a szétterjedésről van szó, a találmányok és újítások bizonytalanságával, avagy bármilyen hasonló, belülről eredő fogalommal szemben. Másrészt viszont arra sincs magyarázat, hogy miért csak egy bizonyos területére terjed el a latin (nyugati)

---

⁵ A sok rivális rendszer közül, mi az Österreichische Nationalbank (ÖNB), azaz Osztrák Nemzetibank „Wissensbilanz “ modelljét; lásd: „OeNB – Wissensbilanz 2004“, amit 2005-ben adott ki az ÖNB, Bécsben.

- kereszténységnek a gótika, és lehetetlen találni bármilyen határoló indokot, mint például a tereprajz (mint a TTB), éghajlat vagy műszaki fejlődési szint.
- 12) Szóval, ha általános feltevésként a társadalmat egy tanulórendszernek tekintjük, ahogy azt Marchetti állítja, a kérdés továbbra is az, hogy mi volt ez a társadalom, melyben a gótika elterjedt, és amikor felmérjük a gótika terjedését, mi mást mérünk fel?
  - 13) Ebben a példában az is világos, hogy Marchetti értelmezése a „találmányról”, vagy csupán csak egy spontán parancs miatt a társadalom által való Sacrum Imperium felépítéséről, hogy ellensúlyozza a Római Pápa, mint a latin (nyugati) kereszténység fejének politikai hatalmát, nem érvényes az ortodoxizmusnál. A mai Athénban, valamint Moszkvában is a kormányé a legfontosabb szerep a saját ortodox egyházai fejének kinevezésében.
  - 14) Tehát ennél a példánál S. Huntington nyeri meg a vitát, aki rámutat arra, hogy csak a Nyugat hagyománya, hogy szétválasszuk a politikai erő képviselőt az egyháztól és a vallásoktól. Ez csak a hinduizmussal hasonló, és ellenkező az ortodoxizmus, iszlám, és a hagyományos japán és kínai konfucionizmussal.
  - 15) Nos, a „Culture Matters”⁶, azaz a „Kultúra Ügyeivel” egyetértünk, kiváltképp Barloewennel⁷ és szükséges, hogy megtaláljuk a határát annak, ameddig Marchetti a geopolitikai kérdésekhez való megközelítése érvényes.
  - 16) A mi érvelésünk az, hogy csupán a korlátokon belül vannak Marchetti (és Modis) elméletei tapasztalati bizonyítékokkal alátámasztva, mivel a különböző felmért társadalmak és kultúrák képesek megbirkózni a technológiai változással, dacára a társadalmi értékrendjeik belső különbözőségének.
  - 17) Ennek következtében, mint általános modellek, az uralkodó kultúrák szintjén nem igazak, és feltevésként az összes korlátozások közül, csak a legmaradandóbbak keretében illeszthetők bele a megbízható rendszerek szintjére, mint amilyen a topográfia.
  - 18) Így hát az új megállapítás fő része, ami a mi feladatunkat illeti, a tézis, ahogy azt az elején az összefoglalás meghatározta, az osztrák—svájci geopolitikai helyzetre alkalmazva.

Fontosabb érvelések 19)–28) és a témakorlátozások

- 19) A közepes nagyságú szárazfölddel körbezárt európai országok jelenlegi geopolitikai helyzetében, kizárva kiterjedelmű országokat, mint amilyen Liechtenstein vagy Luxemburg,
- 20) vagy a szabad tengeri hozzáféréssel rendelkező országok, és amelyek ezért ha nem is mindig szükségesek, de haditengerészeti erők egy rendszerébe integrálódnak, viszont a geopolitikai rendszerükben folytonosan a másik partot jelentik más tengeri erőknek⁸,
- 21) a két fontosabb Alpok-beli állam, Svájc és Ausztria több közös szerkezete és versenylehetősége van egymással, mint külön-külön van más hasonló nagyságú országokkal Európában vagy bárhol a világban. 22) A hidegháború színházának ideje alatt, Ausztria és Svájc geostratégiai szigetelést képzett a NATO AFCENT és a NATO AFSOUTH között, nemcsak alpesi hegyi topográfiája miatt,
- 23) hanem a semleges státuszuk miatt⁹ és katonai szövetségeken kívülálló, polgárőrségre alapozott fegyveres erők miatt¹⁰.
- 24) Ezt a helyzetet egyetlen ismert főáramlatú katonai vagy biztonság politikai elemzés által sem vitatja.
- 25) Persze manapság, a hidegháború befejezte után, ez már nem egy fontos tényező, ámbar azok a politikai nemzedékek még mindig léteznek és társadalmilag fontos pozíciókat töltenek be (ahogy

⁶ Samuel P. Huntington és Lawrence E. Harrison (Hrsg.), "Streit um Werte", ISBN 3442152658, ahogy az német nyelven megjelent a "Culture matters", 2002-ben.

⁷ Constantin von Barloewen, az UNESCO Világtanács a Kultúra és Fejlődésért tagjától, "A kultúra mint a reálpolitika tényezője", Japán Tudományfejlesztési Társaság, Kongresszus, május 12, 2000, Berlin; Wolf D. és Constantin von ...., "Die Gesetzmäßigkeiten der Geschichte. Evolution und Zivilisation; von den Anfängen der Menschheit bis ins 3te Jahrtausend", Athänäum Kiadó, Frankfurt am Main, ISBN 361008474X.

⁸ Az Északi és Balti államok, az az Alsó Rajna Vidék államai, Portugália és a Földközi Tenger menti államok, mindkét ország tartja a saját fizetőeszközét, hasonlóan a 1970-es évek keményvaluta politikájához.

⁹ Az „Abkommen, betreffend die Rechte und Pflichten der neutralen Mächte und Personen im Falle eines Landkrieges“ szerint, október 18-a, 1907, Hága, Hollandia („Haager Abkommen“).

¹⁰ Az Osztrák Milícia rendszer kiképzett tartalékos alakulatokkal kezdte, mint „Grenzschutzkompanien“ és átváltott a főleg milíciákon alapuló rendszerre a „Raumverteidigungssystem“ bevezetésével 1978-ban, valamint egy átfogó védelmi doktrína alkotmányba való bevezetésével (az Art 9a B-VGidF).

azt megbeszéljük a Schlesinger és Strauss – Howe¹¹ szerinti „Nemzedékek Fogalma” részben, melyben ez az illetők személyes történelméhez tartozik). Különben egy népszerű hangulat olykor össze is keveri a svájci modellt a tényleges globalizáció-ellenes és EU-ellenes hatásokkal.

- 26) Az alpesi államok e geopolitikai keretében kimutatjuk és megvitatjuk, hogy a biztonságpolitika alkalmazott szolgáltatásai terében és a velük társított témakörökben, főleg a katasztrófavédelemben, a krízisirányításban és a kommunikációban¹², sokkal több hasonlóság van a szerkezetekben, folyamatokban, erényekben és hátrányokban, mint bármely más európai államok között.
- 27) Ez az igazság nem mindig van jelen az EU és mások megbeszéléseiben, de persze nyilvánvaló, hogy a kantonok és bundesländer-ek, mint saját törvényhozattal rendelkező államok sajátos alkotmányrendszerét veszi alapul.
- 28) A központi kormánytól való ekkora mértékű alkotmányi függetlenséget csak a Németországi “Länder” államaival, vagy az USA tagállamaival lehet összehasonlítani.

Fontosabb érvelések 29)-35). Kizárunk egyes főáramlatú elemzést. A Semlegesség félreértése, mint példakép

- A főáramlatú elemzésben a WB, IMF, OECD-től egészen a főbb belföldi közgazdasági és társadalomkutatókig, senki sem cáfolná, hogy majdnem minden gazdasági és társadalmi paraméterek alapján, Ausztria és Svájc nagyon hasonlóak, beleértve a keményvaluta politikáért való központi támogatást. További ilyen hasonlóságok a pénzügyi titoktartás kérdése a banki és pénzügyi szolgáltatásokban, a kis- és középnagyágú vállalkozások értéke és sikere, valamint a sikeres exportgazdaságot az EU és a nem-OEEC országok felé.
- 29) Természetesen, az egyik magyarázat lehetne (ami népszerű volt a 70-es években, amikor Ausztria ENSZ főhivatalokat kapott, mint a bécsi IAEA), az osztrák függetlenség, amit nagyjából a svájci példára alakítottak.
  - 30) Ha nem vesszük figyelembe az igazán nagy különbségeket a svájci semlegesség és az osztrák semlegesség megvalósítása között, ez jelenleg nem lehet egy határozó tényező. Nézzünk csak meg más semleges államokat, mint amilyenek egyrészt Írország és a Skandináv Országok az Európai Unión belül, vagy másrészt a bővített NATO-t, beleértve MEE államokat a bipoláris világ bukása után, többségük most már EU tagországok lettek (és Bulgária és Románia 2007-ben csatlakozik majd, míg Norvégia, NATO-tag lévén, az Északi tengerben található saját kőolajtartalékaival ki fog maradni).
  - 31) Biztos hogy volt egy együttműködés a semleges és az el nem kötelezett államok között, főleg Svájc, Ausztria, Finnország, Írország és Jugoszlávia között, a 70-es és a korai 80-as években, és a bipoláris Hidegháború Gorbachov alatti időszakában.
  - 32) De akkor is emlékeznünk kell a nemzeti érdekek főbb alapkülönbségeire a semlegesek és az el nem kötelezettek között, különösképp Írország esetén, amely az Egyesült Királyság ellen fordult az Észak-Írországi kérdésekben, vagy Svédországgal, amely a 3-ik és 4-ik világban való szerepével olykor ellenszegült az Egyesült Államoknak, és nemcsak a vietnámi háború alatt. Ilyen Finnország is, a Szovjetunióval való kényes határával, valamint Jugoszlávia, az egyéni példakép „Selbstverwaltungssozialismus”, azaz önkormányzat szocializmusával, és a belső különbségeivel a hagyományos etnikumai között, és a hivatalos Jugoszláv nemzet, mesterségesen kifejlesztve, mint az új szovjet ember, aki áthidalni képes a Szovjetunióban levő sokfajta etnikum

---

¹¹ Arthur Meier Schlesinger Jr szerint, aki az ugyanúgy elnevezett A.M.Schlesinger Sr történész fia, a 1986-ban kiadott “The Cycles of American History”, vagyis „Az Amerikai Történelem Ciklusai” írója, ami egy korai munka volt az Egyesült Államok-beli ciklikus politikai nemzedékeiről, ami befolyásolta William Strauss és Neil Howe későbbi munkáját e területen. Lásd William Strauss és Neil Howe “The History of America’s Future, 1584 to 2069”-t, vagyis az „Amerika Jövőjének Történelme 1586-tól 2069-ig”-et, 1992, ISBN 0688119123; valamint “13th Gen : Abort, Retry, Ignore, Fail?”, azaz „13-ik Generáció: Megszakítás, ismétlés, mellőzés, kudarc?”, 1993, ISBN 0688119123; Neil Howe, William Strauss “The Fourth Turning: An American Prophecy”, vagyis „A Negyedik Forduló: Egy Amerikai Jóslat”, 1997, ISBN 055306682X; Neil Howe, William Strauss “Millennials Rising: The Next Great Generation”, azaz „Az ezredfordulások emelkedése: A következő nagy nemzedék”, 2000, ISBN 0375707190.

¹² Arnulf Gröbler „Technology and Global Change“, azaz „Technológia és világváltozás”, 322. oldal, Cambridge University Press, Egyesült Királyságok, 1998 (Első kiadás), ISBN 0521591090; szerzői jog: IIASA (International Institute of Applied System Analysis), Luxemburg Ausztria;

nép csoportokat. A svájci és osztrák semlegesség között az alap történelmi, alkotmányi és politikai különbségeket is figyelembe kell vennünk.

- 33) Svájc, a nyugati Alpok elővidékein, valamint a Frank királyság területein és Burgundiában¹³ már a kezdetektől geopolitikailag semleges volt a XVI. század elején, a Szent Német-Római Birodalom (amely az időben egyértelműen a svájci eredetű Habsburgok irányítása alatt állt, a Francia Királyság és az Észak-Olaszországi hercegek (beleértve a pápai államot). Geopolitikailag Ausztria semleges volt, ahogy döntöttek 1945 és 1955 között a II. világháború szövetségesei, hogy kiegyenlítődjének a hidegháború kezdeti helyzetek, a NATO és a Varsói Szerződés megalakítása Közép-Európában.
- 34) Svájc elkerülte az egész hidegháború ideje alatt az ENSZ-be való belépést, mert az ENSZ törvénye (az ENSZ statútumának 103. paragrafus) megelőzi a nemzeti törvényeket és a semlegességet, míg Ausztria csatlakozott az ENSZ-hez, egy évre rá, hogy megalkotta magának a semlegesség alkotmányi keretét (Bundesgesetz über die immerwährende Neutralität, 1955/19).
- 35) A svájci külpolitika védelemcentrikus volt a semlegesség miatt, mialatt Ausztria nagyon aktív volt az "Aktive Neutralitätspolitik", beleértve katonai békefenntartó műveleteket Kongóban 1960-ban, és a mai napig is fenntartott nagy katonai kontingenseket a Golan-fennsík. Svájc erős katonai képességeket tartott fenn, beleértve egy erős légierőt, azzal a pszichológiai háttérrel, hogy a svájci semlegesség fennmaradt az I. és a II. Világháború alatt, míg Ausztria harcmezeje volt a NATO és a WAPA közötti összecsapásnak. Tapasztalható volt, hogy még nagy hadseregek is, mint a Tengelyhatalmi erők az I. és a II. világháborúban, problémákba ütköztek, amikor megkísérelték megállítani az „Orosz Gózhengert”, legyen az a cári hadsereg, vagy a sztálini Szovjetunió. Ennek ellenére, Ausztria szárazföldi erőkre összpontosított, mely hasonló volt a svájci típusú milíciákhoz, a korai "Grenzschutz" alakulatokhoz, a korai 70-es évek "Raumverteidigung" rendszerében, de mindig hiányzott egy erős légierő. Úgyhogy hiba lenne azt hinni, hogy Ausztria semlegessége inkább a svájci példára hasonlít (ahogy azt megemlégték Moszkvában, mint lehetőséget az osztrák államegyezmény tárgyalásai alatt, Ausztria szövetségesei által való elfoglalása), vagy a svéd semlegesség modelljére, mert jobban kezelte önmagát a 70-es években, amikor aktív semlegesség politikát folytatott.

Fontosabb érvelések 36) – 50).

Svájci és osztrák geopolitikai hasonlóságainak és különbségeinek modellezése

- 36) Hogyha más tisztán látható mutatókra figyelünk, mint a nyelv, etnikum, vallás, gazdagság és jövedelem, a közgazdasági szektorok fejlődése és az üzleti struktúra, társadalmi segélyrendszerek, a migráció hatása, egészségügyi rendszer és várható élettartam, tanügy, tudományok és kutatás, technológiai infrastruktúrák és közszolgáltatás és a történelmi politikai tapasztalatok kisebb és nagyobb birodalmakkal, vagy a hazai demokrácia fejlődését, az egyházi és világi nemességgel, a forradalmakkal, reformációkkal, ellenreformációkkal és felvilágosult reformokkal (lásd az alábbi magyarázatot), nem tudunk azonosítani egyetlen tartható társadalmpolitikai modellközelítést

---

13 Mint főáramlatú ismeret, de a nyomában követve, Elisabeth Lichtenberger szerint, ÖAW, 2000. Gutachterin des Schweizerischen Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung über das Nationale Forschungsprogramm "Landscapes and Habitats of the Alps"; lásd a kapcsolódó témákat az ÖAW-ről letöltött publikációkból, Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW, a: Die Sukzession von der Agrar- zur Freizeitgesellschaft in den Hochgebirgen Europas, 1979-1989: „Die neue Obdachlosigkeit” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 1994: „Bécs és Prága: politikai rendszerek és városi fejlődés a háború utáni időszakban”, Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 1995: „Schmelztiegel Wien. Das Problem der "neuen Zuwanderung" von Ausländern”, Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 1995: „Der Immobilienmarkt im politischen Systemvergleich” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 1997: „Wien: zwischen extremer Grenz- und Mittelpunktlage” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 1997: „Budapest: die wichtigste Stadt Ostmitteleuropas” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 1999: „Metropolen und periphere Regionen: Probleme der Sozialpolitik in den USA und in Europa” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 1999: „Die Privatisierung des öffentlichen Raumes in den USA” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 1999: „Geopolitische Lage und Transitfunktion Österreichs in Europa” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW. 2000: „Wien und Prag als Repräsentanten der europäischen Stadtkultur” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 2000: „A gazdaság globalizációja és az EU politika hatásai: Ausztria esete” Elisabeth Lichtenberger-től, ÖAW; 2001: „Geographie. In: Die Geschichte der österreichischen Humanwissenschaften - ein zentraleuropäisches Vermächtnis” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 2001: „Analysen zur Erreichbarkeit von Raum und Gesellschaft in Österreich” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 2001: „Wem gehört die 3. Dimension der Stadt? ” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 2002: „Wozu braucht die Gesellschaft die Stadt? ” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 2003: „Österreich in Europa zu Beginn des 21. Jahrhunderts” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 2004: „Was war und was ist Europa? ” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW; 2004: „Quo vadis Europäische Union? ” Elisabeth Lichtenbergertől, ÖAW;

sem, ami pontosabban lenne képes felismerni a biztonságkutatókban fontos versenylehetőségeket, az adott geopolitikai helyzetben, mint amilyen a mi magyarázatunk és tézisünk, ami megfelel Ausztriának a Svájccal való összehasonlításában, és fordítva, jobban, mint más, hasonló méretű európai országokkal, amíg a TTB modellt alkalmazzák az alpesi közlekedési vonalakra.

- 37.) Ugyanez igaz, ha Svájcot és Ausztriát, a hagyományos nyugati geopolitikai iskolák szerint szemléljük, főképp az USA-i Nicholas Spykman hagyomány szerint, vagy a jelenleg vitatott fogalmak szerint, mint a Samuel Huntingtontól való „Clash of Civilizations”, azaz a „Civilizációk Ütközete”, legyen az akár rivális alapkultúrák, valamint vezető államok között,
- 38) vagy lehet belföldi identitási harc rivális kultúrák között, ahogy azt a „Kik Vagyunk Mi?”-ben mutatták,
- 39) vagy egyfajta új osztályharc, mint az „Észak Dél Ellen” retorikában, a globalizáció beszédében, valamint a Világ Kereskedelmi Szervezet (WTO) mostani Doha-i fordulójában és az ATTAC mozgalomban,
- 40) vagy a világgazdasági hatalmak közötti rivalizálás, kezdve az USA-val és a NAFTA-val, az Atlanti-óceánt átszelő szövetségen keresztül, az EU-ig az erős ázsiai nem-OEEC országokig, csak véletlenségből adódó egyéni hasonlósággal Svájc és Ausztria között.
- 41) Minden megállapításaink közül, amik több mint 20 év kormányzati kutatás tapasztalataira és áthidaló tanulmányozásra alapulnak, csak egyetlen egy magyarázat maradt, ami jobban ráillene Ausztria összehasonlítására Svájccal, mint más, hasonló méretű európai országokkal:
- 42) ez a TTB konstansok (Travel Time Budget, azaz Utazási Idő Költségvetés), a Világbank megfogalmazása szerint¹⁴, az által magyarázható. A mély átjárók és közlekedési utak mentén levő településekben, és a történelmi keretben, a korai középkortól egész mostanáig (de kizárva másfajta TTB bizonyítékokat a Neolitikum és a Nyugat-római Birodalom közötti időszakból), beleértve az analóg egymással való összeköttetést a gazdasági fejlődés növekedése, árucseré, mobilitás és teljes mértékben megnövekedett kommunikáció között¹⁵.
- 43) Módszertanilag nézve, amikor diffúziós egyenletekkel írják le, ezek a minták lehetnek sajátos ciklikus vagy hosszúhullám modelles esetek, a makrogazdasági megközelítés oldaláról (lásd a magyarázatot),
- 44) vagy egy kiszélesített alakja a helyettesítő hullámoknak a piacrészeknél, ahogy azt a mikrogazdasági menedzsment eszközeivel elemezték. Szóval, vizsgáljuk meg a tudás jelenlegi helyzetét és a hosszúhullámos elméletek bemutatását, valamint a lehetséges felhasználásaikat is, ahogyan a bővített vállalkozási modelleken az üzleti adminisztráció alkalmazott tudományában vagy az NPO menedzsmentben¹⁶.

¹⁴ Yakov ZAHAVI a TTB megalapozója, tanulmányokat végzett a Világbank és az USA Közlekedési Minisztériumának. Következnek Zahavi tanulmányai a kiadásuk ideje rendjében, a Metropolitan Travel Survey Archive szerint:

1. Traveltime Budgets and Mobility in Urban Areas (Utazási idő költségvetések és mobilitás városi környezetekben) – 1974. május
2. The "UMOT" Model (Az UMOT modell) 1976. június
3. Effects of transportation systems on the spatial distribution of population and jobs (Közlekedési rendszerek hatásai a lakosság térbeli elosztására és a munkahelyekre) – 1976. november
4. The plain person's guide to the UMOT (Unified Mechanism of Travel) process (A közember útmutatója az UMOT, azaz Eggyesített Utazási Szerkezet folyamatához) – 1977. április
5. Can transport policy decisions change urban structure (Tudnak-e a közlekedéspolitikai döntések változtatni a városi szerkezeten) – 1978. január
6. The measurement of travel demand and mobility (Az utazási igény és mobilitás felmérése) – 1978. december
7. The "UMOT" project (Az „UMOT” projekt) - 1979
8. Dynamic Effects of Energy Policies on Travel Behavior and Urban Structure (Az energiai vezérelvek dinamikus hatásai az utazási szokásokra és városi szerkezetre) – 1980. április
9. A New Urban Travel Model (Egy új városi modell) – 1980. szeptember; lásd úgyszintén Marchetti, C., 1995, a: “Transport Systems and City Organization: A Critical Review of the Relevant Literature” (Közlekedési rendszerek és városszervezés: egy kritikai felülvizsgálata az idevonatkozó irodalomnak), beszámolás az Európai Közösségek Bizottságának a Közös Kutatóközpontjához tartozó Jövendőbeli Technikák Tanulmányi Intézetének, Ispra (Varese), Olaszország.

¹⁵ Lásd Arnulf Grübler „Technology and Global Change”, azaz „Technológia és Világváltozás”, 322-ik oldal, Cambridge University Press, Nagybritánia, 1998 (1. kiadás), ISBN 0521591090; az IIASA szerzői joga alatt (International Institute of Applied System Analysis), Laxenburg, Ausztria;

¹⁶ Ahogy azt már említettük, mi a St Gallen-i Fredmund Malik iskolájának követői vagyunk, de ebben az esetben úgyszintén lásd Günther Wöhe-tól az „Einführung in die allgemeine Betriebswirtschaftslehre”, Vahlens Handbücher der Wirtschafts- und Sozialwissenschaften, München, 1990. 17. kiadás (amikor Wöhe kitarult a „betriebliche Einrichtungen“-től kívül eső szervezetek felé), ISBN 3800614723, ami a németül beszélő világban egy hagyományosabb szabvány az MBA-knek.

- 45) Elméletileg lehetséges lehetne, hogy egyike a rivális magyarázatoknak a hosszúhullámok modelljére és fejlődésükre igaz, legyen az Stuart Kaufmann¹⁷ típusú,
- 46) olyan modellezőknek, mint Modelski¹⁸, vagy a Romai Klub hagyománya szerint, kezdve a "The Limits of Growth"-tól („a növekvés határai”), a jeleni "Growth without Limits" (növekvés határok nélkül)-ig¹⁹,
- 47) vagy Cesare Marchetti²⁰ által, az ő darvinista logikájának alkalmazásával a fejlődésre, mint Információt szerző folyamatra, kiindulva nem a neutrínó szintjéről²¹, hanem a fotonoktól, és ami alkalmazható mindenféle diffúziós modellekre.
- 48) Biztosan lehetséges egy másik szinten, hogy Cesare Marchetti és társai hibáztak egy összetett evolúciós magyarázattal a hosszúhullámok ciklikus jelenségével kapcsolatban,
- 49) és az általunk használt minták csak a kulturális evolúció egy speciális esete a modern társadalmakban, és egy makrogazdasági jelenség, úgy ahogy azt leírták a Schumpeter²², Hayek²³, Becker, Smith, Buchanan²⁴ stb. hagyományait követő közgazdászok. Ez beillik egy racionális avagy kritikus választás elméletbe, hallgatólagos ismeretekkel²⁵ kiterjesztve a fegyveres erők

¹⁷ Mint szabvány, lásd a „Handbuch der Nonprofit Organisation: Strukturen und Management“, Christoph Badelt (Hrsg.) -től, Florian Pomper közreműködésével, Stuttgart, Schäffer – Poeschel, 2002, 3. kiadás, ISBN 3791019414; Christoph Badelt a Bécsi Közgazdasági Egyetem rektora volt;

¹⁸ Stuart Alan Kaufman-tól az "Antikász és alkalmazkodás"-t, Scientific American, 1991, augusztus. Valamint Kaufman "Origins of Order: Self-Organization and Selection in Evolution"-t, azaz a „Rend eredete: önszervezés és kiválasztás az evolúcióban”-t, 1993, Oxford University Press. Technikai szöveg. ISBN 0195079515; valamint Kaufman-tól az "At Home in the Universe"-t, azaz „Otthon a világegyetemben”-et, 1995, Oxford University Press; és Kaufman-tól a "Popular treatment of many of the ideas in Origins"-et, azaz „Számos, az Eredet-ben szereplő gondolatok népszerű kezelése”, ISBN 0195111303; és Kaufman-tól az "Investigations and Speculations involving a possible definition of life”, azaz „Vizsgálatok és spekulációk az élet lehetséges meghatározására”, 2000, Oxford University Press, ISBN 0195121058.

¹⁹ George Modelskitől az "Long Cycles, Kondratieffs and Alternating Innovations: Implications for U.S. Foreign Policy"-t, azaz „Hosszú ciklusok, Kondratieff és váltakozó újítások”-at, a The Political Economy of Foreign Policy Behavior-ban, azaz a Külpolitika viselkedésmódja a politikai gazdaságban. Kiadók: W. Charles Keley és Pat McGowan, Sage Kiadványok. Beverly Hills, California, 1981.

²⁰ Beszélgetés Rüdiger Stix és Georg Nogradi között, a „Gut gegen Böse – über Propheten, Propaganda und Potentiale“-ben, Bécs, Graz, 2002, ISBN 3853330835

²¹ C. Marchetti-től a "Society as a Learning System: Discovery, Invention and Innovation Cycles Revisited", azaz a „Társadalom, mint egy tanulási rendszer: a felfedezés, feltalálás és újítási ciklusok ujjalátogatása”, Syracuse Scholar, 1982, 3 (2), 21-37-ik oldal. C. Marchetti-től az "On the Role of Science in the Postindustrial Society: Logos, the Empire Builder", azaz „A tudomány szerepéről az iparításadalom után: Logosz, a birodalomépítő”, 1983, a Technological Forecasting and Social Change-ben, azaz a Technológiai előrejelzés és a társadalmi változásban, 24. fejezet, 197-206. oldal. C. Marchetti-től a "Műveltség a műveletlenség ellen”, WP-84-62, International Institute for Applied Systems Analysis (Alkalmazott Rendszereket Ellemző Nemzetközi Intézet), 1984, Laxenburg, Ausztria; C. Marchetti-től az "Action Curves and Clockwork Geniuses", azaz „Cselekménygörbék és óraművek zsenijei”, WP-85-74, International Institute for Applied Systems Analysis (Alkalmazott Rendszereket Ellemző Nemzetközi Intézet), 1985, Laxenburg, Ausztria; C. Marchetti-től a "Darwin and the Future of ISDN", azaz „Darwin és az ISDN jövője”, az 5-ik Nemzetközi Telefonforgalmi Kongresszus (ITC) jegyzőkönyvei, szeminárium az integrált digitális szolgáltatási hálózat (ISDN) forgalomtervezéséről – megszerkesztés és tervezés, North-Holland Publishing Co., Amszterdam, Hollandia; C. Marchetti-től a "Darwin and the Navy: How, in a Competitive System, the Future is Encoded in the Past”, azaz "Darwin és a haditengerészet: egy kompetitív rendszerben, hogy van a jövő beakódolva a múltban”, az USA-i Haditengerészeti Akadémia (USNA) Technológiai Újjítás és Szervezetek Alkalmazkodási Konferenciája, 1987, március 15-17, Annapolis; C. Marchetti, "From ATP to ISDN: Three Billion Years of Communication Technology”, azaz „Az ATP-től az ISDN-ig: három milliárd év kommunikáció technológiája”,- beszéd a felszólalók vacsorájánál, EuroComm 88 "Gateway to European Communications", azaz „Kapu az európai kommunikációhoz”, a RAI Organisatie Bureau Amsterdam BV szervezésében, 1988, december 6-9, Amsterdam; C. Marchetti, "A Forecasting Model for Research and Innovation Activities in Selected Areas: A Support for Strategic Choices”, azaz „Egy előrejelzési modell a kiválasztott területeken való kutatási és újítási tevékenységekre: egy támasz a stratégiai választásoknak”; a Nemzetközi Kutatás és Újjításmenedzsment kurzuson bemutatott tanulmány, UNIDO és az ICS szervezésében, 1991, szeptember 13; Velence, C. Marchetti, "Notes on the Limits to Knowledge: Explored with a Darwinian Logic”, azaz „Jegyzetek az Ismeret korlátairól: darvinista logikával megvizsgálva”, Complexity, 3, 22-35. oldal; C. Marchetti, "Pervasive Long Waves: Is Human Society Cyclothetic?”, azaz „Átható hosszúhullámok: időciklikus-e az emberi társadalom?”. Az "Offensiv zu Arbeitsplätzen: Weltmärkte 2010" konferenciára készített anyag, Kölln, 1996, szeptember 14-15.

²² Jegyzetek C. Marchetti „Limits to Knowledge Explored with Darwinian Logic: Clarifying and expanding the boundaries of the knowable using learning systems”, azaz „Az ismeret korlátai, darvinista logikával megvizsgálva: kitisztázni és továbbterjeszteni a megismerhetőt, tanulórendszerek használatával”, C O M P L E X I T Y, John Wiley & Sons, Inc, 1998, Vol. 3, no. 3; CCC 1076-2787/98/03022-14

²³ Friedrich August von Hayek az egyik legfontosabb nyugati közgazdász és társadalomtudós egyike volt, aki az Osztrák Közgazdasági Iskolához tartozott, és aki híres volt a liberális demokrácia és szabadpiaci kapitalizmus megvédéséért, a kollektivistá gondolkozás erősödő árja ellen. Ő a legfontosabb elmélet szakembere a „spontán rend” fogalomnak. Az első világháború alatt, hadnagy volt az osztrák—magyar hadseregben, aztán a Londoni Közgazdasági Iskola professzora, majd 1974-ben, Gunnar Myrdal-al megkapta a Nobel Közgazdasági Emlékdíjat.

²⁴ James Buchanan, Gary Becker (a Svéd Nemzeti Bank Közgazdasági Tudományok Alfred Nobel Emlékdíj nyertesei, mivel „kiterjesztették a mikroökonómia területét az emberi videlkedés és kölcsönhatás egy széles skálájára, beleértve a nem-piaci viselkedést”) és Vernon Smith, azok a ma is élő Nobel-díjasok, akik erősen kötődnek az Osztrák Közgazdasági Iskolához, és a Svéd Nemzeti Bank Közgazdasági Tudományok Emlékdíját kapták meg. Egyetértünk a megközelítésükkel a társadalmi rendszerekben való kulturális evolúcióhoz.

²⁵ Az USA hadi erőkkel kapcsolatban, lásd: Hedlund, J. Sternberg, R.J. & Psotka, J. , 2000, „A hallgatólagos ismeretek megszerzésére való képességek felismerése”, az U.S.A. Hadsereg Viselkedési és Társadalomtudományi Kutató Intézete, Alexandria, VA; Sternberg, R.J. Forsythe, G. B. Hedlund, J. Horvath, J. A. Tremble, T. Snook, S. Williams, W. M. Wagner, R.K., & E.L. Grigorenko, 2000, Hallgatólagos ismeretek a munkahelyen. 1093. Technikai Beszámoló, Alexandria, VA.

viselkedési tudományaitól a rendszerek elméletéig²⁶, integrálva a kulturális evolúció folyamatába, és olyan társadalmi viselkedésmódokat alkotva, mint a jog, erkölcs vagy éppen vallás, és magasabb vagy alacsonyabb bizalomszinttel rendelkező társadalmakat (ahogy azt Fukuyama kimutatta).

- 50) Lehetséges, hogy a mi mintáink csak mellékesen vagy csak nagyon gyenge “Wechselagen” hatással bírnak, a versenylehetőségek középről a szélek felé való változtatása és csoportosítása és fordítva lenne egy lehetséges felelet a nagyon mindennapi kérdésekre az általános történelemben, valamint a geopolitikusok között.

Az esetleges 43)–50) esetekben, a dolgozatom egy különleges alesetre korlátozódik, az egyik iskolától, de akkor is alkalmazható lenne a geopolitikai témára.

Történelmi megközelítések beállítása az asszimetrikus harcászat korszakában

Azok a közgazdászok és történészek, akik ragaszkodnak ahhoz, hogy nincs elég érvényes adatunk a hosszúhullámos ciklusok alátámasztására, mint jelenség és elmélet, vagy legalábbis mint feltevés, mi fenntartjuk a véleményünket, hogy a felhalmozott adatmennyiség legalább annyira elégséges, mint amennyi a tanulmányesetek bármely más történelmi és geopolitikai stratégiaelv vitájának rendelkezésére áll.

Ez az érvelés addig érvényes, ameddig nem találunk egy másmilyen magyarázatot a létező adatok fenomenológiájára, ami a hipotézisünket hamisnak nyilvánítaná. Mint olyan tudósok, akik sokrétű fakultásokból erednek, és inter- és transzdiszciplináris munkákat végzünk geogazdasági, geostratégiai és geopolitikai ügyekben, meg kell fogalmaznunk a hipotéziseinket és modelleinket, és be kell bizonyítani ezeket hamis érvelésekkel szemben. Bizonyosan elég sűrűn megtörténik, hogy a társadalomtudomány eszközei használata közben, egy gyakorlatias realitás ellenőrzést kell végeznünk, és néha az idő tesztjét is számba kell vennünk.

Sajnos a történelmi munka nem nyújt a számunkra annyi lehetőséget, hogy minden modellünket és feltevéseinket tesztelhessek, főként a biztonságpolitika mezején, de új fejlődés a történelemtudományokban, főleg az arheológiában, az időtartam melyben kemény bizonyítékokat találunk, sokkal hosszabb, mint a nagy geopolitikusoké.

Másodszor is, az új bizonyítékokat, amit az idegrendszer tanulmányozásában találunk, megengedik nekünk, hogy megmászunk egyes történelmi hipotéziseket vagy elméleteket, amit eddig nem tudtunk megtenni. Úgyhogy várnunk kell egyrésztől, hogy talán majd a agyszkenner technikák segíthetnek jobban megérteni, és élnünk kell vele, hogy nem tudjuk legyőzni az elfogultságunkat kizárólagosan önerőnkől.

Szükségünk van counterintuitive ismeretekre a gyakorlati bizonyítékokból, hogy elkerüljük a reflexeink követését, amikor bűvármerülést végzünk, repülünk, vagy akár tüzet oltunk, ahogyan összetett menedzseri feladatokat kezelünk. Ugyanez igaz, amikor megpróbáljuk elkerülni a túlkompensálást.

Sem a nemzetközi tárgyalásokban, sem pedig családi ügyekben, alapvetően nem egy jó ötlet, hogy utáljuk a rivális felet, vagy akár önmagunkat.

Hogyha egy homogén társadalomban vagyunk, legalábbis annyira, mint a szokásos, TTB-okozta településminták és a geopolitikai helyzet az Alpokban a Római Birodalom összeomlása után, ahol sokrétű politikai fejleményeken tették túl magukat, és majdnem azonos kimenetelt értek el, úgy társadalomgazdasági strukturákban, mint lehetőségekben (összehasonlítva más európai példákkal, a Vasfüggöny széthullása után).

2. Új eredmények

Nyilvánvalóan mi sem tudunk végérvényes választ adni a természettudományokból kiinduló rendszerelemzők közötti, -vagy közgazdászokkal, történészekkel és társadalomkutató tudósokkal való vitában, de elég bizonyítékunk van, ami a hosszúhullámú vitatásból ered, valamint megszilárdult

²⁶ Lásd: Merő Laszlo, „Die Grenzen der Vernunft – Kognition, Intuition und Komplexes Denken“, deutsche Ausgabe 2002, ISBN 3499614199

tapasztalatunk a rendszeres fejlődési modellekkel, mint a VSM, PIMS és a A. Gälweiler és F. Malik szerinti St. Gallen megközelítés, hogy megfogalmazzuk a tézisünket, amely használható lesz a geopolitikai elemzés és előrejelzésben alkalmazandó eszközök értékelésére. Különösképpen olyan kérdések kezelésében, melyek előrehaladott biztonsági szolgáltatások kutatásával foglalkoznak, a jelenlegi EU program szerint. Ezeket arra használjuk, hogy megtalálhatóak, alakíthatóak és optimalizálhatóak legyenek a szövetségek és az együttműködés olyan érdekkörök között, mint állami hatóságok, ipar, kutatás és fejlesztés, egyetemek, valamint nem egyetemi kutató intézetek, Ausztriából, Svájcban és más közép-európai országokból, különösen a Duna területe mentén. Ezért a tézis messzebbre megy, minthogy csak egy dekonstrukcionista felmérése legyen egyrészt a lehetséges makroelméleteknek erről a témáról, vagy másrészt egy dekonstruktívista felmérése legyen a lehetségesen felhasználható rendszerfejlesztési menedzsment modelleknek.

A tézisünk megpróbálja megszüntetni azt a rést, amely geopolitikai és közgazdasági makroelméletek és a rendszerfejlesztési menedzsment MBA és NPO modelljei között található, legalábbis a jelenlegi svájci—osztrák geopolitikai szerkezet esetében, valamint az európai biztonságkutatás integrációjára néző következményeit.

Remélem, hogy a megállapításaink kimutatják (legalábbis erre az egyéni esetre felhasználva), hogy TTB-vel rokon technológiai helyettesítési görbék, akár a Gälweiler modellben, vagy a Volterra–Lotka egyenleteket használó makromodellekben, azonosítani tudják a hallgatólagos ismereteket és a fontos, új stratégiai lehetőségek fejlődését.

Ez kevesebb, mint amit Cesare Marchetti remél, de sokkal több, mint bármilyen más magyarázata az elemzett alrendszer belső helyzetének.

Új tudományos eredmények:

1. Osztrák- svájci biztonságpolitikai tapasztalatok interdiszciplináris megközelítése, azok Európai Unió számára történő hasznosíthatósága, különös tekintettel a katasztrófavédelemre és a válságok kezelésére.
2. A TTM (Travel Time Budget), a CPT (Central Place Theory) integrálása, a gazdasági növekedésre, a mobilitásra, a kommunikációra gyakorolt hatásának feltárása makro és mikrogazdasági szinten.
3. Az NPO (Nonprofit Organisation) menedzsment és a St. Gallen modell összekapcsolása és továbbfejlesztése.
4. Cesare Marchetti technológiai diffúziós elméletének elemzése, integrálása a biztonságpolitikai kutatásokba, valamint a hagyományos geopolitikai elméletek (Mackinder, Spykman, Brezinsky, Huntington, Fukuyama), illetve egyéb stratégiai elméletek (Clausewitz, Sun Zu, Toffler) összevetése és integrálása az EU biztonságról alkotott felfogásába.

Publikációs jegyzék
Rüdiger STIX

1. *Langwellentheorien und die Vorhersagbarkeit von kriegerischen Konflikten zwischen Kapitalproduktivität, Modellen darwinscher Evolutionärer Erkenntnistheorie und geopolitischen Mobilitätsmodellen* (OGW & EAW, June 2005, Wien)
2. *Das St. Galler Gälweiler Modell und PIMS (Profi Impact on Market Strategy) Modell und die Schnittstelle zwischen Erfahrungskurven und Diffusionsprozessen für die Wettbewerbspotentiale* (OGW & EAW, June 2005, Wien)
3. *Jahrestagung der Wissenschaftskommission des BMLV (Wien),*
4. *Die sicherheitspolitische Jahreskonferenz der Offiziersgesellschaft Wien zu einer Bestandsaufnahme der Sicherheit für Österreich, 27-28 April 2005 (Reichenau)*
5. *NUSEC Konferenz (Sbg) ,*
6. *EF A Technologiegespräche, 25-26. Aug. 2005 (Alpbach)*
7. *EF A Gesundheitsgespräche 1-3. Sept. 2005 (Alpbach),*
8. *EF A Aussenpolitische Gespräche 28-31. Aug. 2005 (Alpbach),*
9. *Konferenz Kooperation SiFo zw. Ch, A und H8-13. Okt. 2005 (St. Wolfgang),*
10. *EUROPEAN IDENTIFY: VIEWS FROM THE WEST, CENTRE AND EAST OF EUROPE Slovak Foreign Policy Association (SFPA), 27-28. Oct. 2005, Bratislava*